

สวค. 546
วันที่ 13 ต.ค. 59
เวลา 13.50 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ✓
รหัสเรื่อง : ส21898
รับที่ : ส16524/59
วันที่ : 19 ต.ค. 59 เวลา : 13:29

ที่ สธ ๐๔๒๐.๘/ ๔๕๕๘

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๐๘ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุมัติ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนางานด้านกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ สำหรับช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔”

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๔๒๘๕ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๐๖๘ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๑
๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๒๐๓๑๓ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๐๐ ฉบับ
๒. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนางานด้านกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ สำหรับช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ จำนวน ๑๐๐ เล่ม
๓. กฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ (๒๐๐๕) จำนวน ๑๐๐ เล่ม

ด้วยกระทรวงสาธารณสุขขอเสนอเรื่องขออนุมัติ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนางานด้านกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔” มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย) กำกับการบริหารราชการกระทรวงสาธารณสุขได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

กฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ (๒๐๐๕) หรือ International Health Regulations (๒๐๐๕) หรือ IHR (๒๐๐๕) มีสถานะเป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศ (Treaty) ที่ประเทศสมาชิกองค์การอนามัยโลกทั่วโลกให้การยอมรับในที่ประชุมสมัชชาอนามัยโลก (World Health Assembly) ครั้งที่ ๕๘ ณ กรุงเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป กฎอนามัยฯ มีผลผูกพันให้ประเทศสมาชิกองค์การอนามัยโลกรวมทั้งประเทศไทยในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ๘ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านกฎหมายและนโยบาย (๒) ด้านการประสานงาน (๓) ด้านการเฝ้าระวัง สอบสวน และควบคุมโรค (๔) ด้านการเตรียมความพร้อม (๕) ด้านการสื่อสารความเสี่ยง (๖) ด้านการพัฒนาบุคลากร (๗) ด้านการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และ (๘) ด้านการปฏิบัติงานที่ช่องทางเข้าออกประเทศ (Point of Entry) ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง และรักษาระดับสมรรถนะหลักของประเทศในการป้องกัน (Prevent) ตรวจจับ (Detect) และตอบโต้ (Respond) ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

ระหว่าง...

ระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern หรือ PHEIC) ที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นจากภาวะอันตรายต่างๆ (Hazards) ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) โรคติดเชื้อ (๒) โรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน (๓) อาหาร (๔) สารเคมี และ (๕) กัมมันตรังสีและนิวเคลียร์ โดยหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการจราจร และการค้าระหว่างประเทศโดยไม่จำเป็น ตามมาตรา ๕ ประเทศสมาชิกจะต้องพัฒนาสมรรถนะ และรักษา ระดับความสามารถในการตรวจจับ ประเมิน แจกแจงเหตุ และรายงานเหตุการณ์ตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ๑ ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ต้องไม่เกินกว่า ๕ ปี นับตั้งแต่มีผลบังคับใช้ และสามารถขอขยายเวลาต่อไปได้อีก ๒ ครั้งๆ ละ ๒ ปี หากยังไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดได้

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ เห็นชอบให้ประกาศใช้ กฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ (๒๐๐๕) ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป และมอบ ให้กระทรวงสาธารณสุขประสานงานกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนพัฒนา ความพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง และให้สำนักงบประมาณ จัดสรรงบประมาณสนับสนุน และให้กระทรวงต่างๆ ให้ความร่วมมือในการเฝ้าระวัง แจ้งข่าว และควบคุมภาวะ ฉุกเฉินทางสาธารณสุข และหากพบปัญหาอุปสรรคของการปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ ให้แจ้ง กระทรวงสาธารณสุขทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง (อ้างถึง ๑)

๑.๒.๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑ อนุมัติแผนพัฒนางาน ด้านกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ (๒๐๐๕) ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕ พร้อมทั้งมอบหมายให้ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงที่เกี่ยวข้องจำนวน ๑๘ กระทรวง จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ หน่วยงานพร้อมจัดทำคำของบประมาณประจำปีไปยังสำนักงบประมาณ (ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕) และให้สำนักงบประมาณพิจารณาสนับสนุนงบประมาณให้กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้บรรลุตามแผนภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ (อ้างถึง ๒)

๑.๒.๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖ อนุมัติให้ขยายเวลา แผนพัฒนางานด้านกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ (๒๐๐๕) ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ (อ้างถึง ๓)

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๓.๑ กระทรวงสาธารณสุขได้มอบหมายให้กรมควบคุมโรค โดยสำนักระบาด วิทยา ทำหน้าที่เป็นจุดประสานงานกฎอนามัยระดับชาติ (National IHR Focal Point) ทำหน้าที่ติดต่อกับ จุดประสานงานกฎอนามัยระหว่างประเทศขององค์การอนามัยโลก (WHO IHR Contact Points) และเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารไปยังภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ รวมทั้งรวบรวมข้อมูลข่าวสารจากหน่วยเหล่านี้ ตามข้อกำหนดมาตรา ๔ ของกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ (๒๐๐๕) อีกทั้งยังได้แต่งตั้ง คณะกรรมการกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ (๒๐๐๕) ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารระดับกระทรวง และกรม ของส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวม ๑๘ กระทรวง โดยมีปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธาน และอธิบดีกรมควบคุมโรคเป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานคณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการ ๔ คณะเพื่อดำเนินการตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ (๒๐๐๕) ตามแผน ยุทธศาสตร์ฯ ได้แก่ (๑) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง สอบสวน และควบคุมโรค (๒) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบและสมรรถนะห้องปฏิบัติการ (๓) คณะอนุกรรมการพัฒนาช่องทางเข้าออก ประเทศ และ (๔) คณะอนุกรรมการประสานงานด้านกฎอนามัยระหว่างประเทศ ซึ่งได้แต่งตั้งคณะทำงาน ประสานงาน ๕ คณะ ตามภาวะอันตรายแต่ละด้าน

๑.๓.๒ กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามข้อกำหนดของกฎอนามัยฯ โดยการพัฒนาสมรรถนะหลักของประเทศ ภายใต้กรอบของแผนพัฒนางานด้านกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ (๒๐๐๕) ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕ ผ่านคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ดังกล่าวข้างต้น ตลอดจนการประสานงานโดยตรงระหว่างเจ้าหน้าที่ในสังกัดส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในช่วง ๕ ปีของแผนฯ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขที่เกิดจากโรคไข้หวัดนก โรคไข้หวัดใหญ่ ๒๐๐๙ โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) และการเฝ้าระวังโรคติดเชื้อไวรัสอีโบลา รวมทั้งอุบัติเหตุโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะ ไดอิจิ ประเทศญี่ปุ่น และกรณีนมผงปนเปื้อนสารเมลามีนจากประเทศจีนซึ่งประเทศไทยได้รับผลกระทบโดยทางอ้อม นอกจากนี้ยังได้พัฒนาเครือข่ายและสมรรถนะของห้องปฏิบัติการในหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและพัฒนาสมรรถนะของช่องทางเข้าออกประเทศที่กำหนดให้ต้องพัฒนาตามกฎอนามัยระหว่างประเทศฯ ทั้งที่เป็นท่าอากาศยาน ท่าเรือ และด่านพรมแดน รวม ๑๘ แห่ง ร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพหลักของช่องทางเข้าออกประเทศแต่ละแห่ง ซึ่งอยู่ในสังกัดส่วนราชการที่หลากหลาย รวมทั้งภาคเอกชน นอกจากนี้กรมควบคุมโรค ยังได้ขยายการพัฒนาสมรรถนะตามกฎอนามัยระหว่างประเทศไปยังส่วนภูมิภาคตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ในจังหวัดชายแดน โดยเน้นหนักที่พื้นที่ชายแดนที่เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามนโยบายรัฐบาล

๑.๓.๓ องค์การอนามัยโลกได้กำหนดกลไกการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการตามกฎอนามัยฯ โดยมอบให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศประเมินสมรรถนะหลักของตนเองเป็นประจำทุกปีตามแบบสอบถามที่องค์การอนามัยโลกกำหนดขึ้นมา ประเทศไทยได้เคยแจ้งขอขยายเวลาการพัฒนาสมรรถนะหลักออกไปอีก ๒ ปี ไปยังองค์การอนามัยโลก หลังจากครบกำหนดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ พร้อมกับประเทศอื่นๆ อีก ๑๐ ประเทศ ในภูมิภาคเอเชียใต้และตะวันออก แต่ไม่ขอขยายเวลาครั้งที่สองออกไปอีก ๒ ปีภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๗ องค์การอนามัยโลกได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘ แจ้งกระทรวงสาธารณสุขว่าการพัฒนาสมรรถนะหลักของประเทศตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ เป็นกระบวนการพัฒนาตามสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงต้องทำการประเมิน รักษาให้ยั่งยืน และเสริมสร้างความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ตามข้อกำหนดในภาคผนวก ๑ พร้อมทั้งแจ้งว่าทางองค์การอนามัยโลกจะต่อ ยอดความสำเร็จของไทยในเรื่องนี้ด้วยการสนับสนุนประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้และตะวันออกให้มีสมรรถนะหลักตามที่กฎอนามัยระหว่างประเทศกำหนด

๑.๓.๔ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ องค์การอนามัยโลกได้แจ้งให้ทุกประเทศสมาชิกทราบว่า องค์การอนามัยโลกได้จัดทำเครื่องมือการประเมินผลการดำเนินงานตามกฎอนามัยระหว่างประเทศจากคณะผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกประเทศร่วมกับผู้เชี่ยวชาญภายในประเทศ (Joint External Evaluation Tool) โดยความสมัครใจ เพื่อให้แต่ละประเทศที่ขอรับการประเมินผลมีข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนาสมรรถนะตามกฎอนามัยระหว่างประเทศสำหรับการประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกขององค์การอนามัยโลกในทุกๆ ๕ ปี เพิ่มเติมจากการประเมินตนเองประจำปีตามแบบสอบถามขององค์การอนามัยโลก

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากแผนพัฒนางานด้านกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ (๒๐๐๕) ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕ ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ให้ขยายเวลาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ กำลังจะประเมินผลจากคณะผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัดของงานแต่ละด้านดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงต่างๆ ตามภารกิจ ความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน

ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขจึงมีความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนางานด้านกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔” ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมกับกระทรวงต่างๆ จัดทำร่างแผนฯ ขึ้นมา (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) โดยใช้ตัวชี้วัดตามเครื่องมือประเมินผลของผู้เชี่ยวชาญภายนอกจากองค์การอนามัยโลกเป็นกรอบยุทธศาสตร์ และมาตรการหลัก รวมทั้งคำเป้าหมาย

สำหรับการดำเนินงานประจำปี กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง กำลังจัดทำแผนปฏิบัติการ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนางานด้านกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ สำหรับช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ซึ่งคาดว่าจะสามารถแล้วเสร็จสามารถใช้ได้เมื่อเริ่มต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๐

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากเป็นแผนยุทธศาสตร์สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ จึงสมควรได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อนเริ่มปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแผนฯ นี้ จะเริ่มมีผลให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

เนื่องจากกฎอนามัยระหว่างประเทศมีสถานะเป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่ผูกพันรัฐบาลไทยในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎอนามัยฯ ซึ่งมีสาระสำคัญที่ครอบคลุมงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรมต่างๆ ในหลายกระทรวง รวมทั้งภาคเอกชน จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากกระทรวงต่างๆ เป็นจำนวนมาก ในการปฏิบัติงานและการรายงานประจำปีตามมาตรา ๕๔ (๑) ของกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ (๒๐๐๕) ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ระดับชาติที่ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นการดำเนินการภายในของประเทศไทยเพื่อการปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดังต่อไปนี้

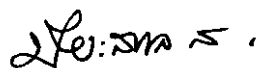
๕.๑ อนุมัติ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนางานด้านกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ สำหรับช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔”

๕.๒ เห็นชอบให้กระทรวงสาธารณสุขประสานงานกับส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนางานด้านกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ สำหรับช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ พร้อมทั้งติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการเพื่อรายงานประจำปีต่อองค์การอนามัยโลก

๕.๓ เห็นชอบให้กระทรวงสาธารณสุขขอรับการประเมินผลการปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศจากองค์การอนามัยโลกตามเครื่องมือการประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกพร้อมกับผู้เชี่ยวชาญภายในประเทศ ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิยะสกล สกลสัตยาทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค

สำนักระบาดวิทยา

โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๑๘๘๒

โทรสาร ๐ ๒๕๔๑ ๘๕๗๙

E-mail: potjamansiri@gmail.com